

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
John Dagobert
Landskapsarkitekt

BESLUT
2017-01-12

Diarienummer
511-24143-2016

Sida
1(26)

Enligt sändlista

Beslut om strandskydd i Munkedals kommun

Innehåll

Beslut
Redogörelse för ärendet
Inkomna yttranden
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Kungörelse
Hur man överklagar
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Kartor och läsanvisning
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Redogörelse för samråd

Beslut

A. Beslut om utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808) att den kust samt de sjöar och vattendrag som anges nedan ska omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Utvidgat strandskyddsområde 100-300 meter Kuststräckan

Utvidgat strandskyddsområde 100-200 meter

Alnässljön	Löv
Aspen - östra sidan, enligt karta	Malevattnet
Björöd damm	Metsjö (<i>ligger i Uddevalla</i>)
Blötevatten	Mjövattenssjön
Bullaresjön S	Munkedalsälven (mellan Viksjön och Nedre Lycke)
Fisklös	Smedvattnet
Grunnebojsjön	Sälesjön (<i>i gräns mot Tanum</i>)
Harkerudssjön	Säveleken
Holmelöken (<i>i gräns mot Tanum</i>)	Trehörnesjön (<i>i gräns mot Tanum</i>)
Holmesjön	Trästickeln Nedre
Holmevatten L	Trästickeln Övre (<i>i gräns mot</i> <i>Uddevalla</i>)
Holmevattnet (<i>Herrestadsfjället</i>)	Tåsteröds stora vatten (<i>i gräns</i> <i>mot Sotenäs och Tanum</i>)
Hornboresjön	Vassbotten
Kasebojsjön	Viksjön
Klevvattnet	Örekilsälven - mellan Kärnsjön och Munkedals tätort
Kornsjön S (<i>inkl Lökevattnet</i>)	
Kvarnesjön	
Kärnsjön	
Långevatten	

I vissa områden har anpassning av strandskyddets utbredning gjorts. Strandskyddsgränsen har då anpassats så att den istället för att gå ända ut till 300 eller 200 meter från stranden följer vägar, järnvägar, befintlig bebyggelse med mera inom 100-300 respektive 100-200 meter från strandlinjen. I dessa lägen gäller gränsen som beslutsgräns enligt strandskyddsområdets redovisade utsträckning i bilaga 1.1-1.39.

B. Beslut om upphävande av generellt strandskydd

Länsstyrelsen upphäver vissa delar av det generella strandskyddsområdet, där strandskyddet har förlorat sin betydelse på grund av befintliga exploateringar, enligt kartor i bilaga 1.1-1.39 med stöd av 7 kap. 18 § p. 1 miljöbalken.

Redogörelse för ärendet

I Sverige gäller strandskydd vid samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag. Strandskyddet omfattar land och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden eller för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har för de kommuner som tidigare ingick i Göteborgs och Bohus län tidigare reglerat strandskyddet i länet genom särskilda kommunvisa beslut. För Munkedals kommun fattades detta beslut den 18 juni 1999. Beslutet innebär bland annat att utbredningen av strandskyddet framgår av till beslutet bifogade kartor. Enligt gränsdragningen på kartorna varierar strandskyddet från noll till 300 meter. För vissa områden innebär det tidigare beslutet en inskränkning och för andra områden en utvidgning av strandskyddet.

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsregler i kraft som bland annat innebär att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen. Detta innebär att de av Länsstyrelsen tidigare fattade besluten inte längre gäller i de delar som avser utvidgat strandskydd.

Mot bakgrund av de nya strandskyddsreglerna har Länsstyrelsen gjort en översyn över kommunens strandskydd och den 1 december 2014 fattat ett nytt beslut om bland annat utvidgat strandskydd inom Munkedals kommun. Beslutet överklagades till regeringen som den 9 juni 2016 beslöt att upphäva Länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen för förnyad behandling. I sitt beslut anför regeringen bland annat att Länsstyrelsen i beslutet om utvidgat strandskydd även reglerat områden innanför det generella strandskyddet och att fel lagrum använts till stöd för dessa förändringar.

Efter regeringens upphävande av Länsstyrelsens beslut gällde högst 100 meter strandskydd längs kusten samt kring alla sjöar och vattendrag inom Munkedals kommun.

För att värna om strandområdenas värden för friluftslivet samt för djur- och växtlivet fattade Länsstyrelsen den 15 juli 2016 ett tillfälligt förordnande om strandskydd i Munkedals kommun. Det tillfälliga beslutet avsåg den tid som remiss och slutlig beredning av ärendet genomfördes.

Även det tillfälliga beslutet överklagades och regeringen har i sin prövning av motsvarande ärende för Göteborgs kommun, i ett delbeslut i gällande begäran om inhibition, pekat på att Länsstyrelsen i nuläget inte har något

bemyndigande att fatta nya förordnanden, ändra i befintliga eller upphäva förordnanden som avser generellt strandskydd.

Länsstyrelsen tolkar att det som regeringen avser, är att vid lagändringen den 1 juli 2009 ändrades även möjligheterna för Länsstyrelsen att upphäva strandskydd. Det bemyndigande som Länsstyrelsen tidigare hade enligt 11 § förordning (1998:1252) om områdesskydd att meddela förordnanden gällande strandskyddsområden, även kallat ”normbeslut”, togs bort. Istället infördes en möjlighet för Länsstyrelsen att i det enskilda fallet upphäva strandskyddet i ett område med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken. Beslut enligt den nya paragrafen är inte ”normbeslut” utan gynnande förvaltningsbeslut.

Det gamla beslutet från den 18 juni 1999 om att upphäva strandskydd, är enligt Länsstyrelsen att betrakta som förordnanden eller så kallade normbeslut. Detta får till följd att i de områden där Länsstyrelsen i de besluten upphävde generellt strandskydd, kan Länsstyrelsen idag inte återinföra detta. Det är i dagsläget endast genom begäran hos regeringen som sådana beslut kan ändras.

Länsstyrelsen har därför, i det nu föreliggande beslutet, inte förändrat tidigare beslut om upphävande av generellt strandskydd. Detta beslut avser endast utvidgning av strandskydd (med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken) och i vissa mindre områden beslut om nya upphävande av generellt strandskydd (med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken).

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till strandskydd i Munkedals kommun då förslaget var ute på remiss mellan den 15 juli och 23 september 2016. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 3.

Munkedals kommun anser att de föreslagna strandskyddsgränserna fortfarande är alldeles för generella och bristfälligt motiverade. Kommunen vill att Länsstyrelsen istället ska fastslå den strandskyddsgräns som tidigare gällde. Kommunen anser inte att det finns något behov av att utvidga strandskyddet från 100 till 200 meter kring Örekilsälven och insjöar. Kommunen anför vidare att samtliga bebyggda bostadsfastigheter undantas från strandskydd, och framför allt inom utvidgat strandskydd, samt att en övergångsbestämmelse ska tillämpas gällande meddelade förhandsbesked och bygglov. De delar inte Länsstyrelsens bedömning att det finns ett stort exploateringstryck inom kommunens stränder.

Bohusläns skärgårdsråd anför att förslaget till utvidgning av strandskydd är för schablonmässigt och att 100 meter strandskydd bör räcka för de flesta delar av den Bohuslänska skärgården tillsammans med den i övrigt gällande

allemansträtten. De anför också att utvidgat strandskydd är hämmande för utvecklingen och att fastboendes rättigheter till sin mark måste beaktas i större utsträckning. Maritima näringsverksamheter måste få utvecklas.

Flera markägare motsätter sig utvidgning av strandskyddet eftersom de tycker att ingreppet i äganderätten är för stort. Ingen ersättning utgår till markägare som får strandskydd på sin mark, och flera markägare upplever då att marken ”exproprieras” av staten.

Markägare menar också att strandskydd krånglar till eller till och med omöjliggör brukandet av marken. Även om det finns undantag för de som bedriver jordbruk som näringsverksamhet, så omfattas inte alla av dessa undantag, och för de som omfattas befarar de även framtida tvister med myndigheterna på grund av strandskyddet. Att markerna hålls öppna genom djurhållning och jordbruk är en förutsättning för att markerna ska upplevas som attraktiva för allmänheten och för att vissa växter och djur ska kunna leva där.

Markägare framför även kritik mot att utvidgningen av strandskyddet är för generell och även tar med områden som saknar höga naturvärden såsom jordbruksmark och mark som används för skogsbruk.

I yttrandena framförs även att man tycker att Länsstyrelsen övertolkat kustremsans betydelse för friluftslivet samt djur- och växtlivet. Hela kusten kan inte ha ett sådant intresse som motiverar ett utvidgat strandskydd.

Det har även kommit in yttrande från Naturskyddsföreningen i Lysekil/Munkedal och Strandskyddarna som anser att Länsstyrelsens förslag är bra, och att det är viktigt att långsiktigt värna strandområden för allmänheten och för djur och växter.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13-14 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften (7 kap. 18 p. 1 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet också besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Av förarbeten till de nya strandskyddsreglerna som trädde i kraft den 1 juli 2009 (prop. 2008/09:119 s. 99) framgår att de nya bestämmelserna i miljöbalken utgör en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning att beslutet gäller för en längre period än sex månader.

Allmänna överväganden

Länsstyrelsen har granskat strandområdena i sin helhet och bedömt i vilka områden:

- strandskyddet behöver utvidgas till 200 eller 300 meter,
- strandskyddet behöver utvidgas, men det finns en yttre gräns i form av bebyggelse, väg eller järnväg där en utvidgning av strandskyddet i området inom eller bakom etableringen inte bidrar till att säkerställa något av strandskyddets syften (alltså en utvidgning mellan 100 och 300 meter som begränsas av bebyggelse, väg eller järnväg).

För att minska mängden framtida prövningar av dispenser framför allt för kommunerna har Länsstyrelsen även tagit ställning till områden som till exempel etablerade tomter inom strandskyddsområdet. Länsstyrelsen har undantagit dessa i de områden där strandskydd införs genom detta beslut om utvidgning av strandskyddet. Länsstyrelsen har även på vissa platser upphävt delar av det generella strandskyddet då det i arbetet visat sig vara ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar värden för att tillgodose strandskyddets syften.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Strandskyddet ska långsiktigt möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet längs kusten samt kring sjöar och vattendrag. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterzonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

I Länsstyrelsens tidigare beslut om strandskydd den 18 juni 1999 upphävdes vissa delar av det generella strandskyddsområdet. I normalfallet har Länsstyrelsen nu inte lagt på utökat strandskydd bakom sådana områden där det generella strandskyddet genom tidigare beslut har minskats till mindre än 100 meter. I några specialfall har dock Länsstyrelsen gjort detta. Det kan vara fråga om att säkra en passage fram till stranden då områden rakt bakom stranden inte längre är helt allemansrättsligt tillgängliga. Det kan också vara fråga om en fortsättning på en höjdrygg med utsikt över vattnet som går in bakom ett parti av bebyggelse vid stranden, viktiga passager längs med stranden eller större sammanhängande grönområden som har stora värden för det strandnära friluftslivet eller djur- och växtlivet på platsen. Förhållanden på platsen har även i dessa specialfall varit avgörande vid bedömningen av behovet av utvidgning av strandskyddet.

Eftersom strandlinjen ibland buktar in och ut kraftigt kan det ibland också bli så att ett område som tidigare har saknat generellt strandskydd får utvidgat strandskydd från en annan del av kusten, till exempel vid smala uddar eller vid tätt liggande öar. Detta kan även bli fallet om strandskyddet utvidgas kring en sjö och det finns andra mindre sjöar med upphävt strandskydd inom till exempel 200 meter från stranden på den sjö som får utvidgat strandskydd.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv enligt 3 kap. eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de delar av kusten samt de sjöar och vattendrag som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Dessa områden ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att störande exploateringar hålls på avstånd. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att större sammanhängande strandnära områden med höga upplevelsevärden, utan påverkan från närliggande bebyggelse, omfattas av utvidgat strandskydd, så att de inte exploateras på ett sätt som hotar det långsiktiga säkerställandet av strandskyddets syften i dessa områden.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket för att få bebygga kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid kuststräckor, sjöar och vattendrag med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till platser som utgör populära turistmål.

För såväl djurlivet som allmänhetens rekreationsupplevelser kan det även finnas stora värden i större områden med ett antal sjöar och/eller sjösystem som ligger tätt och där det finns möjlighet att röra sig fritt mellan sjöarna. Ett sådant område är Kynnefjäll, beläget på gränsen mellan kommunerna Tanum och Munkedal. Kynnefjällsområdet är det mest orörda av Bohusläns höglänta inlandsområden, med en storslagen landskapsbild, och hyser höga värden för såväl friluftslivet som för växt- och djurlivet. Området består till stor del av gles hållmarkstallskog och myrkomplex med höga naturvärden. Fågellivet är rikt, med förekomst av flera arter som är närmast unika för länet. Genom området rinner även Kynne älv, med flera forsar och fall. Här finns arter som havsöring, lax och flodpärlmussla. Området är i sin helhet utpekade som riksintresse för både naturvärden och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Delar av området utgör även naturreservat, Natura 2000-

område och landskapsbildsskyddsområde. Det är av stor vikt att områdets orördhet, upplevelsevärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Då det är möjligt, ser därför Länsstyrelsen sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

I vissa delar är stränderna så flacka att marken under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför tidvis är begränsad. Exploatering utanför hundrameterzonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Strandskyddets utformning

De tidigare gällande strandskyddsgränserna i Munkedals kommun härstammar till stor del från 1975. I Länsstyrelsens beslut från den 18 juni 1999 genomfördes vissa ändringar av den ursprungliga gränsen, där gränsen bland annat bättre anpassades till befintliga bebyggelsegrupper med mera. Även områden inom det generella strandskyddet som antingen redan bebyggts eller i vissa fall som planerades bebyggas undantogs.

Strandskyddsgränserna utgjordes tidigare av beslutsgränser på kartor som har ritats i skala 1:10 000. Detta innebar att strandskyddsgränserna inte alltid var utformade så att de fullt ut svarade mot syftet med en anpassad gräns. De tidigare i kartan fastlagda beslutsgränserna innebar även att gränserna inte förändrades om strandlinjen försköts.

Det föreliggande beslutet innebär istället att strandskyddsgränsen som grundregel anges på ett fast avstånd, 100, 200 eller 300 meter, från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Resultatet blir en mer konsekvent strandskyddsgräns, som slår vakt om viktiga passager, och som stämmer överens med strandskyddets utformning i övriga delar av länet och landet. Det utvidgade strandskyddet kommer därmed också att ha samma definition som det generella strandskyddet och de kommer därmed att flytta sig lika mycket vid eventuella framtida förändringar av strandlinjen. Kartorna som hör till detta beslut illustrerar (med undantag för de sträckor som nämns i nästa stycke) strandskyddets utbredning i dagsläget, med utgångspunkt från den strandlinje som Länsstyrelsen bedömt gälla för normalt medelvattenstånd.

Detta beslut ändrar inte tidigare upphävande av generellt strandskydd för bebyggelse, vägar med mera. I vissa områden har ytterligare ytor upphävts inom det generella strandskyddsområdet för att vi idag har ett bättre

underlag för att göra anpassningarna utifrån och anpassningarna kan därmed göras mer detaljerade. Även nya anpassningar har gjorts i de områden där Länsstyrelsen nu utvidgar strandskyddsområdet. I dessa specialfall fungerar gränsen på kartan även fortsättningsvis som fastlagd beslutsgräns.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna gälla vid kusten, stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet, till exempel fisk- och musselodlingar. Den typen av exploateringar hindrar allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet. Den påverkar även strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med höga värden för strandskyddets syften ska omfattas av utvidgat strandskydd även ut över vattenområdet.

Länsstyrelsen anser att det i vissa fall är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av utvidgat strandskydd. I områden med hög bebyggelsegrad och högt exploateringstryck kan dock ett sådant område fungera som en grön kil för tillgänglighet och växt- och djurliv och därmed vara mycket värdefullt för strandskyddets syften. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

I särskilda fall finns det även inom det generella strandskyddet anledning att göra sådana anpassningar. Med anledning av närheten till vattnet och eventuellt tillkommande bebyggelses privatiserande effekt på kringliggande områden bör dock sådana anpassningar göras mycket restriktivt.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I kartorna som bifogas beslutet används en strandlinje från Lantmäteriets fastighetskartas marklinjeskikt från den 21 oktober 2010. Strandlinjen i det skiktet utgör Lantmäteriets tolkning av var strandlinjen går vid normalt medelvattenstånd.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljö målen:

- ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt,
- ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.
- ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” som bland annat innebär att kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav.

Berörda områdens värden

Kustzonen (bilaga 1.1-1.5, 1.8 och 1.13)

Värdebeskrivning

Munkedals kustzon utgörs av strandområdena kring Saltkällefjorden och Färlevfjorden som är de inre delarna av Gullmarsfjorden och sträcker sig in från Västerhavet. Fjordlandskapet är varierande och naturskönt och hyser höga värden för såväl friluftslivet som växt- och djurlivet.

Fjorden i sig har mycket höga biologiska värden. Grunda vikar och ålgräsängar är viktiga uppväxtplatser för fisk och skaldjur. Fågellivet är också rikt i och kring fjorden. Stränderna består omväxlande av sandstränder, strandängar, odlingsmarker och branta klippstup. Här finns också skogsområden med höga naturvärden.

Fjorden med strandområden attraherar ett stort antal fritidsbåtar och området används även för bad, kanoting och fritidsfiske. Även att vandra och ströva är populärt i området och det finns många fina utsiktspunkter kring fjorden. Det finns även gott om anordningar för friluftsvksamhet, såsom golfbana, hamnar, badplatser samt stigar och leder för vandring.

Området är i sin helhet utpekade som riksintresse för både naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken. Sältorna längst in i Färlevfjorden är även utpekade som riksintresse för kulturmiljövård, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, eftersom området utgör ett karaktäristiskt odlingslandskap för den Bohuslänska kustzonen. Här har kontinuerlig landhöjning och uppgrundning överfört vikar till fruktsamma leror som sedan med djurs och människors påverkan omvandlats till näringsrika saltängar som nyttjats till slätter och bete.

Gullmarsfjorden med strandområden är även utpekad som Natura 2000-område samt utgör naturvårdsområde till följd av dess höga natur- och friluftsvärden.

Strandområdena kring Färlevfjordens inre delar samt kring Skulevik har pekats ut som regionalt värdefulla odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden. Delar av områdena har även pekats ut i Länsstyrelsen ängs- och betesmarksinventering.

Längs den aktuella kuststräckan finns också ett flertal områden med värdefull lövskog, bland annat kring Gläborg och vid Knarrevik, vid Trebeneberget, kring Torreby, sydväst om varvet vid Lilla Korsvik samt vid Munkedals hamn och gamla Saltkällan.

Bebyggelsegrad, exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning
Bohuskusten klassas som högexploaterad och enligt Statistiska centralbyrån har det strandnära byggandet vid Bohuskusten ökat under de senaste åren. Enligt rapporten *Exploatering i kustzonen 2013*, Rapportserie nr 2/2014 (Länsstyrelserna) har fastlandsstränderna i kommunen en exploateringsgrad på 30 % inom 100 meter strandzon och 28 % inom 300 meter strandzon. Redan idag är delar av kuststräckan exploaterad i så hög grad att tillgängligheten för allmänheten har begränsats. I vissa områden är det idag inte möjligt för allmänheten att ta sig fram till vattnet. Såväl växt- och djurliv som upplevelsevärden och övriga värden för besöksnäringen hotas av den ökande exploateringen och privatiseringen av strandområden.

Bebyggelsegraden i strandzonen är bitvis hög i området och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I flera områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet.

Det finns även en del större, sammanhängande, oexploaterade områden som, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringstrycket, är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften, bland annat kring Färlevfjordens inre del, vid Trebeneberget och söderut mot Torreby golfbana, vid Laxebackarna söder om Skulevik, vid Tungenäs och norrut mot Myrebotten samt vid Kasen och Aspekogen i Saltkälleffjorden. Dessa områden omfattas i stor utsträckning av utvidgat strandskydd sedan tidigare och även av andra områdesskydd (dock inte med fullt ut samma skydd som strandskyddet innebär).

Mindre strandområden, men ändå betydelsefulla som oexploaterade kilar och passager i den täta bebyggelsen, finns bland annat vid Kilaberget och Apelvik väster om Torreby, vid Röd, Röds näs och Skulevik, vid Stenevik och Lökås nordväst om Gårvik, mellan Solvik och varvet vid Lilla Korsvik, vid Västra och Stora Korsvik samt vid Saltkällan.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning för kustzonen

Kustzonen hyser unika värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Exploateringsstrycket är fortsatt mycket högt i hela området, och förväntas öka ytterligare med en ökande turism.

Många av värdena som finns längs kusten är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att stora sammanhängande områden bevaras och ett maximalt utvidgat strandskydd på 300 meter är då motiverat.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är det lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har inom området anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig bebyggelse, vägar och järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, i de lägen då området bakom dessa etableringar inte behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Här anser Länsstyrelsen att det i vissa fall finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet i enlighet med bilagda kartor, då områdena uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att exploatering vid kusten, även utanför hundrameterzonen, medför negativ påverkan på växt- och djurlivet, upplevelsevärdena samt möjligheterna till rörligt friluftsliv i området. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter är nödvändigt i de delar som framgår av bilagda kartor, för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i kustzonen och bevara de för strandskyddets syften värdefulla områden som ännu inte har tagits i anspråk för bebyggelse.

Sjöar på Herrestadsfjället (bilaga 1.6, 1.7, 1.9-1.11 och 1.14-1.18)

Värdebeskrivning

Herrestadsfjället är en vidsträckt höjdplatå belägen på gränsen mellan kommunerna Munkedal, Uddevalla och Färgelanda. Området har en imponerande landskapsbild, med en omväxlande terräng med sjöar, berg och skogar med höga värden för såväl friluftsliv som för växt- och djurliv.

Området används populärt för vandring och turskidåkning, samt bär- och svamplockning, bad och fritidsfiske. Vattensystemet kring Viksjön är populärt för kanotning. Bohusleden går genom området.

De flesta sjöar i området är näringsfattiga klarvattensjöar. I och kring sjöarna finns en rik fågelfauna.

Området har i sin helhet pekats ut som riksintresse för friluftsliv (3 kap. 6 § miljöbalken). En stor del av området i Uddevalla kommun utgör även naturreservat. Ytterligare några mindre områden utgör naturreservat respektive landskapsbildsskyddsområde. Det är av stor vikt att områdets naturvärden, upplevelsevärden och övriga värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Sjöar och vatten inom området

De sjöar och vattendrag som ligger inom området är Övre och Nedre Trästickeln, Mjövattenssjön, Holmevattnet, Holmesjön, Metsjö, Viksjön, Munkedalsälven (mellan Viksjön och Nedre Lycke), Vassbotten och Björöd damm. Metsjö är belägen i Uddevalla kommun, men strandskyddsområdet sträcker sig in i Munkedals kommun.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Mjövattenssjön, Holmevattnet, Viksjön, Munkedalsälven, Vassbotten och Björöd damm har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, vägar eller järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjöarna på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet. Nedre Trästickeln, Mjövattenssjön, Holmevattnet, Holmesjön, Munkedalsälven, Vassbotten samt Björöd damm berörs av detta.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen anser att det på fastigheten Vågsäter 2:13 vid Viksjön finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet i enlighet med bilagda kartor, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

För strandskyddsområdet kring Metsjö inom Munkedals kommun har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjöarna förändras inte av detta beslut.

Södra Bullaresjön (bilaga 1.27-1.29)

Värdebeskrivning

Södra Bullaresjön gränsar till Tanums kommun och uppfyller en lång sprickdal med mäktiga höjdskillnader på ca 100 meter mellan sjöyta och bergsplatåer. Landskapet karaktäriseras som större opåverkat område av vildmarkskaraktär. Vegetationen kring sjön består mest av barrblandskog, men i jordbruksområden, bäckraviner och på bergsluttningar kan lövträdsvegetationen dominera. I söder präglas det vackra kulturlandskapet av betesmarker och lövlundar. Fågellivet är rikt och varierat.

Sjön erbjuder ett omväxlande friluftsliv hela året. Här är populärt att både paddla och vandra. För fritidsfiskare finns bland annat havsvandrande lax som når Norra Bullaren via Enningdalsälven.

Hela Bullaredalen är utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Vattensystemet ingår i sin helhet i ett större område som omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. 6 § miljöbalken. Sjön har genom sina höga naturvärden pekats ut som nationellt särskilt värdefullt vatten.

Länsstyrelsens bedömning

Södra Bullaresjön hyser mycket höga värden för djur- och växtlivet samt för friluftslivet. Stora delar av området hyser även höga upplevelsevärden och värden för friluftslivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterzonen, skulle skada områdets naturvärden och upplevelsevärden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Södra Bullaresjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Alnässjön (bilaga 1.26)

Värdebeskrivning

Alnässjön är lokaliserad i kommunens västra del och gränsar till Tanums kommun. Sjön omges av ett landskap bestående av odlingsmark och skogsklädda berg. Här finns flera vandringsstigar och tätorterna Rabbalshede och Hällevadsholm ligger bara ett fåtal kilometer från Alnässjön. Långevallsbäcken, ett vattendrag med höga naturvärden och tillhörande Enningdalsälvens vattensystem rinner ut från sjön.

Sjön ligger inom ett område med landskapsbildsskydd. Som del av Enningdalsälvens avrinningsystem utgör området även riksintresse enligt 4 kap. 6 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Alnässjön hyser höga värden för djur- och växtlivet samt för friluftslivet. Delar av området hyser även höga upplevelsevärden och värden för friluftslivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterzonen, skulle skada områdets naturvärden samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Aspen - östra sidan, enligt karta (bilaga 1.24)

Värdebeskrivning

Sjön Aspen ligger strax sydost om tätorten Hällevadsholm i kommunens västra del. Nordost om sjön finns ett fint exempel på rikkärr med stort floristiskt värde. Längs detta kärr går en vandringsled. Utmed sjön östra strand finns också värdefulla lövskogar. I Svarteborg (söder om sjön) finns ett område av en israndsavlagring som till större delen upptas av odlad mark och gravfält av järnålderskaraktär.

Som del av Enningdalsälvens avrinningsområde utgör området riksintresse enligt 4 kap. 6 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Aspens orörda strandområden på östra sidan har genom sitt tätortsnära läge höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Tillkommande exploatering i detta område, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter utmed sjöns östra sida, enligt karta i bilaga 1.24 är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området. Övriga områden kring sjön omfattas av generellt strandskydd i samma utsträckning som tidigare. Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras alltså inte av detta beslut.

Harkerudssjön (bilaga 1.21)

Värdebeskrivning

Harkerudssjön är belägen i kommunens östra del och sjön med strandområden ingår i ett större sammanhängande hällmarksområde. Området är vackert och omväxlande med gles, olikåldrig tallskog på mager mark med flera mossar och surdråg. I fuktigare partier finns björkinslag och på bättre marker graninslag. Här finns bergbranter och blockmarker.

Området har höga naturvärden. Bland annat trivs flera ovanliga lavar och mossor här, och även tjäder finns i området. Området hyser även värden för friluftslivet, och används populärt för bland annat vandring och turskidåkning, bad, fritidsfiske samt bär- och svamplockning.

Länsstyrelsens bedömning

Harkerudssjön med strandområden hyser höga värden för djur- och växtlivet samt för friluftslivet. Området kring sjön har även höga upplevelsevärden och värden för friluftslivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterzonen, skulle skada områdets upplevelsevärden och naturvärden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Sjöar på Kynnefjäll (bilaga 1.30-1.39)

Värdebeskrivning

Kynnefjällsområdet är det mest orörda av Bohusläns höglänta inlandsområden, med en storslagen landskapsbild, och höga värden för såväl friluftslivet som för växt- och djurlivet.

Området består till stor del av gles hällmarkstallskog och myrkomplex med höga naturvärden. Fågellivet är rikt med förekomst av flera arter som är

sällsynta i länet. Genom området rinner även Kynneälv med flera forsar och fall. Här finns arter som havsöring, lax och flodpärlmussla.

Det oexploaterade, natursköna området är ett populärt område för friluftsliv. I markerna finns bland annat god tillgång på bär och svamp och området används även populärt för vandring, turskidåkning, fritidsfiske och kanotning. Cirka 2 mil av Bohusleden går genom området.

Kynnefjällområdet är i sin helhet utpekade som riksintresse för både naturvården och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Delar av området utgör även naturreservat, Natura 2000-område och landskapsbildsskyddsområde.

Sjöar inom området

De sjöar och vattendrag som ligger inom området är Hornboresjön, Fisklös, Säveleken, Trehörnesjön, Malevattnet, Kasebosjön, Stora och Lilla Holmevatten, Holmelöken, Kvarnesjön, Sälesjön, Blötevatten, Långevatten, Löv, Smedvattnet, Klevvattnet, Grunnebosjön och Södra Kornsjön (inklusive Lökevattnet).

Länsstyrelsens bedömning

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Lilla Holmevatten och Södra Kornsjön (inklusive Lökevattnet) har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjöarna på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet. Hornboresjön, Säveleken, Trehörnesjön, Kasebosjön, Lilla Holmevatten, Kvarnesjön, Blötevatten, Långevatten, Löv, Smedvattnet, Klevvattnet och Södra Kornsjön berörs av detta.

För strandskyddsområdet kring Fisklös, Malevattnet, Stora Holmevatten, Holmelöken, Grunnebosjön och Sälesjön har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring samtliga nämnda sjöar förändras inte av detta beslut.

Tåsteröds stora vatten (bilaga 1.12)

Värdebeskrivning

Tåsteröds stora vatten ligger i kommungräns mot Tanums kommun i norr och Sotenäs kommun i väster. Endast sjöns östligaste del ligger i Munkedals kommun. Sjön ligger i ett mycket vackert havslandskap med ljunghedar och odlingsmarker. Området har ett värdefullt växt- och djurliv. Sjön med strandområden, och med sitt kustnära läge, har också mycket höga värden för det rörliga friluftslivet.

Tåsteröds stora vatten ligger inom ett område som är utpekade som riksintresse för både naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Sjön med strandområden ligger också inom ett större område som har pekats ut som riksintresseområde där turism och rörligt friluftsliv särskilt ska värnas, enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken. Ytvatten från sjön tas till dricksvatten av Sotenäs kommun och sjön utgör vattenskyddsområde.

Länsstyrelsens bedömning

Tåsteröds stora vatten med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Tillkommande exploatering kring sjön, skulle även utanför hundrameterzonen innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För den del av Tåsteröds stora vatten som ligger i Munkedals kommun har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, i enlighet med bilagd karta, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Kärnsjön (bilaga 1.19, 1.20, 1.22, 1.23 och 1.25)

Värdebeskrivning

Kärnsjön är en näringsfattig sprickdalsjö som ligger i kommunens mitt. Det är en av Bohuslänns största och djupaste sjöar med variationsrika stränder och en artrik sötvattensflora. Förutom god tillgång på ursprunglig öring lever här några små kräftdjurarter från den tid då havet täckte delar av södra Sverige. Vid Kärnsjöns sydvästspets ligger Södra Harska. Det är ett vackert format israndsdelta och ingår i ett gammalt kulturlandskap som består av åker, betad hagmark och inslag av träddungar.

Kärnsjön är mycket populär bland fritidsfiskare. Här finns också goda badmöjligheter samt möjlighet till vandring runt sjön. Bohusleden går längs västra sidan av sjön.

Kärnsjön är utpekad som särskilt värdefullt vatten av Fiskeriverket och värdefullt vatten av Naturvårdsverket, och sjön är också utpekad som riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Södra Harska utgör naturreservat. Längs västsidan finns flera värdefulla ängs- och betesmarker.

Länsstyrelsens bedömning

Kärnsjön med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Tillkommande exploatering kring sjön, skulle även utanför hundrameterzonen innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Kärnsjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen anser att det vid Kärnsjön finns anledning att upphäva en begränsad del av det generella strandskyddet, på fastigheten Sivik 1:9, i enlighet med bilagda kartor, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Örekilsälven – mellan Kärnsjön och Munkedals tätort (bilaga 1.14, 1.19 och 1.20)

Värdebeskrivning

Området omfattar Örekilsälvens nedre lopp från dess utflöde från Kärnsjön vid Torp till strax norr om Munkedals tätort. Älven passerar här genom en trång, kanjonliknande dalgång och landskapet är mycket naturskönt. Ravinbranterna upp mot Kärnsjön täcks av lövskogar med stor artrikedom vad gäller mossor, lavar och svampar. Förekomsten av död ved är god, vilket gynnar ett rikt fågelliv. Närvaron av bäver bidrar också med död ved. Älven är en idealisk lek- och uppväxtplats för den ursprungliga laxstammen.

Även ål, havsnejonöga, färna och havsöring förekommer. Området är också rikt på fornlämningar.

Fiske av framför allt lax är mycket populärt. Längs älven finns också många fina vandrings- och Bohusleden passerar vid ett flertal platser.

Området längs Örekilsälven är utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, samt Natura 2000-område. Ett naturreservat är under planering. Hela området utgör dessutom landskapsbildsskyddsområde. Lövslogen längs Örekilsälven är av ädellövslog klass 1. Vattnet är klassat som värdefullt av Naturvårdsverket och särskilt värdefullt av Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket och Fiskeriverket.

Länsstyrelsens bedömning

Örekilsälven med strandområden har mycket höga värden för växt- och djurlivet samt höga värden för det rörliga friluftslivet. Tillkommande exploatering kring sjön, skulle även utanför hundrameterzonen innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring vattendraget är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För angiven sträcka av Örekilsälven har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, vägar eller järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen anser att det inom angiven sträcka av Örekilsälven finns anledning att upphäva begränsad del av det generella strandskyddet på fastigheten Öbbön 1:37, i enlighet med bilagda kartor, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Bemötande av inkomna yttranden

Med anledning av regeringens bedömning att Länsstyrelsen inte har juridisk möjlighet att ändra i de delar av tidigare beslut om strandskydd i Munkedals kommun från den 18 juni 1999 som rör upphävande av generellt

strandskydd, har Länsstyrelsen anpassat det nu föreliggande beslutet efter de nya förhållandena. I några områden där det generella strandskyddet tidigare har upphävts överväger Länsstyrelsen hemställa hos regeringen om ändring av beslutet, så att generellt strandskydd åter gäller. Detta gäller områden med synnerliga värden med avseende på strandskyddets syften där ett sammanhängande strandskydd i framtiden är en nödvändighet för att värdena långsiktigt ska kunna säkerställas.

Vad gäller befintliga bostadstomter är Länsstyrelsens princip att sådana bostadstomter som i dagsläget är undantagna från strandskydd ska fortsätta vara det. I övrigt görs en bedömning i varje enskilt fall. Även bebyggda bostadstomter kan behöva omfattas av strandskydd, då en stor komplementbyggnad som placeras nära tomtgräns riskerar att utöka hemfridszonen även utanför tomtgränsen.

Vad gäller dagens strandskyddsgräns så anser Länsstyrelsen att denna inte är väl motiverad i alla områden. Den är för odetaljerat dragen för att följa fysiska företeelser i naturen vilket från början var syftet med att ha en anpassad strandskyddsgräns. Dagens gränser har också ritats in som raka streck mellan nodpunkter på kartor i skala 1:10 000, vilket gör den odetaljerad och i vissa fall svår att tillämpa praktiskt.

Ytterligare en princip som Länsstyrelsen arbetar efter är att inte i förväg anpassa strandskyddsgränsen till förmån för kommande exploateringar. Länsstyrelsen anser istället att dessa områden ska hanteras som vanligt i en detaljplanprocess alternativt dispensprövning, där strandskyddets värden får vägas mot behovet av exploateringen. Länsstyrelsen vill dock vara tydlig med att detta inte innebär ett nej till exploatering i dessa områden, det innebär bara att frågan får hanteras i planprocessen när det blir aktuellt.

Länsstyrelsen har inte möjlighet att besluta om någon övergångsbestämmelse gällande meddelade bygglov och förhandsbesked. En sådan bestämmelse måste beslutas av lagstiftaren.

Vad gäller Örekilsälven konstaterar Länsstyrelsens att det är ett vattendrag med mycket höga värden för strandskyddets syften, och att utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa dessa värden. Till största delen har den också utvidgat strandskydd redan idag.

Anledningen till att Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd utöver 100 meter behövs vid Munkedals kuststräcka samt vid ett antal insjöar och vattendrag är att områdena har mycket höga värden för strandskyddets syften idag. En minskning av strandskyddet till 100 meter i dessa områden riskerar att leda till fragmentering av områdena, vilket på längre sikt skulle innebära att den allemansrättsliga tillgången skulle minska och förhållandena för växt- och djurliv ta skada. Om de vackra miljöerna tillåts exploateras kommer de med tiden förlora sin attraktivitet för såväl turister som permanentboende. Den vackra och tillgängliga naturen är en av Sveriges största tillgångar, både för de som bor här och för de som kommer

som turister. En förutsättning för detta är dock att det enskilda intresset av att bebygga mark måste stå tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv.

Även mark som idag synes ha begränsade naturvärden kan vara viktig för strandskyddets syften, exempelvis jordbruksmark och skogsområden där skogsbruk bedrivs idag. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs kusten, och även kring andra sjöar, är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. P-platser, hamnområden och bryggor är områden som idag är tillgängliga för allmänheten. Om strandskyddet tas bort i dessa områden finns risk att de bebyggs eller på annat sätt privatiseras så att allmänheten inte längre har tillträde. Strandskydd hindrar inte normalt användande samt underhåll av anläggningarna.

Vad gäller frågan om strandskyddets försvårande för jordbruket vill Länsstyrelsen tydliggöra att strandskydd inte begränsar rätten att bruka mark så som den hittills har brukats. I miljöbalken 7 kap. 16 § finns bestämmelser om undantag för areella näringar. Om jordbruket inte bedrivs i tillräckligt stor omfattning för att omfattas av undantagen får dispens sökas för exempelvis nya stängsel och ekonomibyggnader. Länsstyrelsen och kommunen är väl medvetna om att djurhållning i många fall är positivt för strandskyddets syften, eftersom det bland annat bidrar till att hålla markerna öppna. Detta är något som vägs in i dispensprövningen.

En nekad strandskyddsdispens ger ingen omedelbar rätt till ersättning för markägaren. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, enligt bestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandskyddet. Avsikten med det undantaget är att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning.

Det beslut att upphäva och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen som regeringen fattade den 9 juni 2016 togs på formella grunder. Regeringen pekar på att Länsstyrelsen inte kan stödja sig på den paragraf som avser utvidgning av strandskydd för att utvidga strandskyddet i ett område där generellt strandskydd tidigare upphävts. Regeringen har inte tagit ställning till om de områden som Länsstyrelsen föreslagit för utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften eller ej. Länsstyrelsen har i de flesta fall inte heller ändrat inställning till områdenas värden för strandskyddet och vidhåller därför att utvidgning behövs i dessa områden.

Att positiva yttranden har kommit in stärker Länsstyrelsens uppfattning att strandskyddet är viktigt för att långsiktigt säkerställa det allmänna intresset av allemansrättslig tillgång till strandområden och bevarande av livsvillkor för växt- och djurliv.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark och vatten. Anpassningar av strandskyddsgränsen har dock gjorts för befintliga bebyggelsegrupper, vägar med mera, i området mellan 100 och 300 meter respektive mellan 100 och 200 meter från stranden, där de värden strandskyddet syftar till att skydda redan har förlorat i betydelse. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att beslutet om utvidgning av strandskyddsområdet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med ett antal andra kommunvisa beslut, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Bohusläningen.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se under upplysningar nedan.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat och landskapsarkitekt John Dagobert har varit föredragande. I ärendets handläggning har även avdelningschef Sven Swedberg och länsjurist Anna Roslund deltagit.

Lisbeth Schultze

John Dagobert

Upplysningar

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Detta beslut påverkar inte tidigare beslut om upphävande av strandskydd som fattats i samband med fastställelse eller antagande av detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det påverkar inte heller de områden som var planlagda då strandskydd infördes den 1 juli 1975, som enligt 10 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska vara undantagna från strandskydd så länge inte annat bestäms.

Strandskydd inträder enligt 10 a § lagen om införande av miljöbalken, då en generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan. Detta gäller även när en detaljplan för ett område som tidigare har omfattats av en fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

För områden där strandskyddet upphävts vid planläggning anges det i 7 kap. 18 g § miljöbalken att strandskydd återinträder om en detaljplan eller områdesbestämmelser upphävs eller ersätts med en ny detaljplan.

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Strandskyddet innebär bland annat förbud mot nybyggnation och gäller vid sidan av plan- och bygglagen. Beslutet innebär i vissa områden att strandskydd införs där strandskydd idag inte gäller. För att utnyttja ett gällande bygglov behövs då även dispens från strandskyddet.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt. Den som har för avsikt att vidta åtgärder inom strandskyddat område och därför planerar att söka dispens för det, kan även behöva tillstånd enligt andra bestämmelser.